

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 47.

V Ljubljani, v soboto 27. avgusta 1898.

Letnik III.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah ob 11. uri dopoldne. — **Naročnina** je za vse leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold. Vsaka številka stane 8 novč. — **Dopisi** pošiljajo se uredništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. — **Nefrankovani dopisi** se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — **Naročnina, reklamacije in oznanila** se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“ v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani, **Gradlišče štev. 15.** Uradne ure od 10. do 12. dopoldne. — **Oznanila** se računajo po navadni ceni.

„Slovenija“ v prepiru.

Krasne slavnosti je gledala ta mesec bela Ljubljana. Prišli so v središče Slovenije učitelji, abiturijenti, župani. Vse je slovenska Ljubljana vsprejela radostno ter se od njih poslavljala s prepričanjem, da so mili gostje ostavili v našem mestu nekaj dobrega, da so poleg storjenih sklepov za delo mej narodom pomagali utrditi slog in ljubezen mej rodnimi brati.

Vse drugače je pa žal prišlo, ko je bil zbran zadnja sobota „cvet narodne inteligencije“, ko so zborovala akademična društva „Slovenija“, „Triglav“, „Slavija“ in „Danica“.

Nebo se je nenadoma stemnilo, začelo je grometi, treskati, nastala je nevihta, katero Kranjci imenujemo prepir.

Pričakovali smo od mladih mož, došlih iz Gradca in Dunaja, kjer so morali povziti toliko čaš nemške besnosti in proti Slovanom naperjenih psovk, da bodo prav ti, še bolj kot preprosti župani, z možato razumnostjo presojali nevarni položaj našega naroda, in zlasti bali se, vreči bakljo prepira v sredo našega svetišča. A, žal, nade se niso izpolnile. Po lepem petkovem zborovanju v „Narodnem Domu“ in soglasnih ovacijah na ulicah se je zadnja sobota pokazala razprtija mej dijaki, zlasti mej „Slovenijani“ in „Daničarji“, ki utegne imeti jako žalostne posledice za ves narod. Kaj se je li zgodilo? Povejmo suho dejstvo. Šlo se je za organizacijo dijaštva. Lep del našega dijaštva želi, da bi tudi mladi naraščaj malo živahneje začel delovati za narod; mnogo dijakov je do grla sitih fraz, s katerimi „voditelji“ pokrivajo svojo nedelavnost na gospodarskem polju.

Tudi speče ferijalno društvo „Sava“, ki bi lahko boljše izvrševalo svoj važni poklic, ko bi šlo na delo mej narod, jih je že davno bodlo v oči. Treba tedaj, so rekli, združiti vse visoko-

šolske moči, posebno za čas počitnic, in v prvi vrsti preustrojiti „Savo“. Lep, pameten namen!

Da se doseže ta namen, treba pa združiti vse naše, že itak pičle moči. Ni pa na shodu prišlo do združitve, razpor se je še poostril. „Narod“ sicer vso krivdo nesloge zvrča na člane akad. društva „Danica“, katere zaničljivo imenuje „katoliške dijake“. Podtika jim, da so hoteli imeti na shodu prevlado, ali pa delati zgago in preustrojbo „Save“ zavleči. Ali je to resnica?

Da je o prevladi govoriti smešno, ko je bilo „Daničarjev“ 13, drugih pa, kakor „Narod“ pravi, 200 (točno šteto 137!), vsakdo uvidi. Kako pa je z zgago? Tu je vprašanje: Ali so bili „Daničarji“ opravičeni, staviti kake pogoje za složno, skupno delo? Temu bode pač menda vsakdo pritrdil. Opravičeni so bili, ker so važen del precej velike katoliško-narodne stranke in ker so se vabili na skupno delo z drugo stranko. Umevno je tedaj samo ob sebi, da so smeli z dostojno besedo povedati, na kakšni podlagi so pripravljene složiti se.

Kdor stvari objektivno presoja, mora reči, da nastop „Daničarjev“ in njih predlogi niso bili prenapeti, ampak dostojni in skromni. Zahtevali so, da bi delovanje „Save“ imelo krščansko in narodno podlago. Da bi jih kdo ne sumničil in o njih ne mislil, da zahtevajo Bog ve kaj, česar bi drugi ne mogli vsprejeti, postavili so se na stališče sklepov vseslovenskega shoda (to njih izjavo je „Narod“ v svojem poročilu nalašč zamolčal!) da, še celo na stališče shoda zaupnih mož narodne stranke. Čital je g. Breclj resolucijo shoda narodne stranke iz l. 1894., v kateri se stavijo načela krščanske vere kot glavni temelj in da se hoče na krščanski in narodni podlagi delati za obstoj naroda. Dostavil je govornik, da so potem, ako se tudi

krščansko načelo, o katerem govori resolucija tega, oziroma vseslovenskega shoda, sprejme v pravila „Save“, pripravljene vstopiti v „Savo“ tudi „Daničarji“. Vstal je pa g. med. Ferlan in rekel: Mi krščanske podlage nočemo! Glasovalo se je in predlog o krščanski in narodni podlagi je padel.

Alea jacta est! — Kar je prostovoljno predlagala narodna stranka sama l. 1894., kar so vsprejeli kot temelj vsi slovenski državni in deželni poslanci, kar je odobril že ves slovenski narod na neštevilnih shodih, to hoče kar v naglici podreti peščica dijakov! Res grozno! Z našega slovenskega stališča, to povemo jasno, z vso odločnostjo obsojamo in obžalujemo oni sklep visokošolcev, naj so ga že storili iz stare mrznje proti „Daničarjem“, ali pa, česar si skoraj misliti ne moremo, vsled nekrščanskega svojega prepričanja. Mogoče je, da se je kak posamezni lizun pri klečeplazenju visoko gori ob Sori nalezal načel, izrečenih od znane „korifeje“ o „vseslovenskem apostolskem“ možu: „Far je far!“ ter: „Prokleta se bomo morali vkup vzeti, da nas ta hudič ne spravi pod jeden klobuk!“ — a, da bi tako bilo prepričanje večine dijaštva, takó daleč še nismo! Kako bi bili mogli na shodu isti dijaki govoriti o „pobožnem“ narodu (Pirnat) in v navdušenem govoru klicati: „Naš narod je bil, je in hoče ostati krščanski!“ (Lončar), ako bi res bilo, da so isti dijaki pri sklepu, kakó naj se prične resno delo za narod, načelno odklanjali krščanstvo.

Menimo tedaj, da je ono, naravnost proti slovenskemu programu in bistvu našega naroda naperjeno glasovanje bilo le izrodek stare mrznje proti „Daničarjem“. V tem slučaju bo pravo zadel odbor, ki bode predelal pravila „Save“, da iz svoje inicijative postavi v pravila tudi krščansko načelo, kajti s sumnjo in madežem na čelu, da „Sava“ noče javno prizna-

„Na razstanku.“

Spisali slovenski osmošolci.

(„Slovanska knjižnica“ Snopič 78—79—80—81.)

Vsebina gori imenovane knjige je precej raznovrstna. V njej nahajamo pesni treh pesnikov in različno prozo treh pisateljev.

Zmožnost gg. pisateljev je precej sorodna. Nadarjeni so vsi brez dvombe, če tudi je velika razlika mej njihovimi umotvori. Prozajčni del knjige je menda boljši, nego poetiški, čemur se ni čuditi. Dar poezije je samo izvoljencem lasten, proza pa postane lahko več ali menj vsakega lastnina, ki si je izobraževal duha in se uril in trudil v spisovanju določenega, priljubljenega mu predmeta.

Pesnik J. M. Aleksandrov z vencem 22 poezij, katere imenuje: „Mlade pesmi“, stoji v knjigi na prvem mestu. On je najplodovitejši mej vsemi tremi. Njegova tovariša Feodor Sokol in Jakob Voljč nam komaj polovico tega podajata.

Aleksandrov ni celoma nova prikazen na beletrističnem polju slovenskem. Njegovo ime smo že zaporedoma čitali v „Ljubljanskem Zvonu“. Oblika, merilo, slog in njegova pisava kažejo izurjenega pesnika. Lehko in prijetno se čitajo njegove pesni, a vendar se pri tem včasih

težko umevajo. Aleksandrov je novostrujarski pesnik in kot tak ima tudi vse posebnosti, kar jih goji nova šola, samo da ni, kar bodi pohvalno omenjeno, ne trivijalen, ne podel. Kako temne, zmedene so nekatere njegove poezije! Omenim naj posebno dve pesni: „Moji Maruški“ in „Noči“. Ali nista prava uganjka, za katere razreševanje bi se lahko razpisala nagrada? Menda pa nalašč iščejo zmedenosti in nejasnosti ti pesniki.

Škoda mladega talenta, kateri, ne da bi po nazorih divne klasične šole svobodno in jasno dajal duška temu, kar mu polni dušo, kar mu ogreva ali teži srce in bodri duha, nam samo po ovinkih v nejasnih izrazih in podobah komaj daje slutiti, kam merijo njegovi duševni poleti.

Novostrujarske pesni napravljajo na-me vselej vtis, kot da se njih zložitelj sramujejo nežnih in globokih čustev, posebno kot bi se sramovali idealne ljubezni. Zato v svojih pesnih pačijo in zatiravajo svoje občutke do nerazumljivosti.

Današnji moderni svet ima res pravega poeta za prismojenega in onega, ki goji kak uzor, za sanjača. Toda, bodi modro, ali nespametno, bodi moderno, ali starinsko, resnica je vendar, da veliki duhovi in izvoljena bitja so vselej veliko ljubili in veliko sanjarili, in bodo

ljubili in bodo sanjarili, dokler se bodo porajali v človeški podobi.

Prava ljubezen je vznesena v vsakem svojem pojavu, plemenita v vsaki svoji podobi. Ljubav do domovine nam ustvarja junake, ljubav do Boga mučenike, in ljubav do človeštva poete in pisatelje. Prava, čista ljubav kraljuje le v blagih srcih, ima svoj sedež le v nežnih dušah. Kdor tedaj resnično ljubi, je navadno blag, dober, bogaboječ in odkritosrčen, njegovega srca vzdihni in glasi so torej pristni, naravni, ter segajo v srca sočutnih, nepopačenih čitateljev.

Izmej Aleksandrovih, po novostrujarskem kalupu zloženih pesnij meni povsem ugaja le: „Romanca“. O njej se sme reči, da je dovršena; misli v njej so jasne, občutki živi. Greh, kes, strah, obup se nam postavljajo pred oči v vsi svoji grozovitosti, da se čitatelj čuti presunjenega. In ganiti, pretresati mora pesen, da doseže svoj namen. Umetno-zložene besede ter gladka oblika zadostujeta samo ušesom, a srce prezira umetnost, išče in zahteva čustva, ker samo to je teži, to oživlja, to je, po čemur hrepeni.

Da pesnik Aleksandrov zna tudi čustva pristno in naravno izlivati na papir, svedočita zadnji dve pesnici: „Ne vem, kdo bolj je tožen“

vati krščanstva, naj se ista nikdar ne prikaže mej krščanski slovenski narod.

Slovenski narod ne zahteva, da bi hodil kdo z rožnim vencem na shode, pač pa pričakuje, da ga ne bode rodila slovenska mati sina, ki bi po jedni strani zagovarjal čifutske časnike v akademičnih društvih (kar se je tudi zgodilo na shodu), po drugi strani pa začel besneti, kadar sliši besede Slo m š k o v e: „Dve reči sta Slovincem dragi, kot oči v glavi: vera katoliška in beseda materna!“ Z vsem radikalizmom bode naš narod branil obe te svetinj, četudi izkrvavi v boju.

Najhujše je pa prostituiral sklep visokošolcev, da ni treba krščanstva, „Slov. Narod“, ki je prišel zadnjo sredo z bedastim argumentom, češ da se mora zavreči krščanstvo, ker je nasprotno akademični svobodi. Pozna se „Narodovemu“ članku, da ga ni spisal nikak akademik, ampak najbrže bivši „Pseudo-Triglavan“, ki je vkljub temu, da zametuje krščanstvo, vendar že več mesecev okušal — pomanjkanje svobode.

Od predsednika „Slovenije“, bivšega teologa in vrlega narodnjaka Reisnerja, pa pričakujemo, da bode otvoril drugi dijaški shod z besedami: „Gospoda moja! Program „Slovenije“ in njene sestre „Save“ se strinja s programom Slovenije, sklenjenim na vseslovenskem shodu.“

Izvirni dopisi.

Iz Litije 16. avgusta. — Slavnost, katero je napravil naš trg občespoštovanemu župniku častitemu gospodu Jerneju Zupančič-u ob priliki 25letnega njegovega bivanja v Litiji, uspela je sijajno. Ves trg je bil ta dan v zastavah in ko se je bližal večer, vrvela je po trgu nebrojna množica od blizo in daleč, k serenadi. Ko je po 8. uri jelo pritrkavati v zvoniku, zagromeli so topiči na oni strani Save, v bližnjem Gradcu, in hipoma je bil trg razsvetljen. Sosebno čarobno so bile razsvetljene hiše: Svetčeva, Jenkova, Slančeva in stanovanje organista ter pevovodje g. Jereba, na katerih so se čitali v bujnih lučicah razni, na župnikov jubilej nanašajoči se napisi.

Ob $\frac{1}{2}$ 9. uri zbrala so se društva pred županovo hišo, odkoder so odkorakala z godbo na čelu pred stanovanje slavljencevo. Tu so zapeli pevci troje pesmi, mej katerimi je ugajala prisotnemu občinstvu najbolj slavnostna kantata, katero je preustrojil pevovodja g. Jereb slavnosti primerno uprav mojstersko. Slavljencev pristopil je zatem k zbranim društvom ter se vidno ginjen zahvalil na toli nepričakovanem slavljenju. Doneli so mu od navzoče množice burni „živijo“-klici.

Po končani serenadi odkorakala so društva, odzivaje se prijaznemu vabilu slavljence,

na vrt gostilne Oblakove, koder se je vnela pri godbi in petju četverospava prav živahna zabava in napijalo se g. župniku ki je počastil zbrano družbo s svojo navzočnostjo.

Naš trg je pokazal ljubezen in spoštovanje do občane čislana g. župnika, in mu je tudi v znak hvaležnosti poklonil krasno darilo, ki mu bodi trajen dokaz, kako so mu vedno udana srca naša.

Politiški pregled.

Položaj postaja kritičen. Listi poročajo, da namerava vlada še pred zasedanjem državnega zbora, ki se bode po mnenju nekaterikov zopet otvoril dne 12. septembra, odpraviti jezikovne naredbe in ob enem predložiti jezikovni zakon. Finančni minister Kaizl bi v tem slučaju izstopil iz ministerstva. Čehi groze, da uprizorijo opozicijo, kakeršne svet še ni videl, če se vlada Nemcem vda. Nemci so seve tudi proti jezikovnemu zakonu ter hočejo, da se vlada in avstrijsko Slovanstvo vrže brezpogojno pred njimi na tla. Nekateri listi zopet trdijo, da Thun nikakor ne namerava preklicati jezikovnih naredb. Čuje se, da namerava cesar poklicati k sebi vodje raznih strank, da poskusi s pomirjenjem, ker se nagodba z Ogersko mora rešiti. V Budimpešti so se pričela pogajanja o nagodbi dne 24. t. m. Tja so odpotovali ministerski predsednik grof Thun, finančni minister dr. Kaizl in trgovinski minister dr. Bärnreither. Zadnjo besedo o nagodbi bodo imele ministerske konference, ki se skličejo te dni na Dunaj in v Budimpešto.

Trst jim diši. Italijanski poslanec Vigla je dejal pri nekem banketu v svojem govoru: „Moje misli hite v Trst, ki je kri od naše krvi, ki je vglobljen v naše življenje, ki nam pripada in ki bo v bližnji prihodnosti tudi politično z nami združen“. Te besede dokazujejo, da so Italijani že pozabili na batine, ki so jih leta 1866. od Avstrijcev prejeli. Naj le Italijani pustijo pri miru avstrijski Trst ter se naj veselijo, da jih Avstrijci ne motimo pri njih polenti.

Češki katoliški shod se je vršil te dni v Pragi. Lepo so ga pozdravljali celo „Narodni Listy“. Vdeležil se ga je tudi praški župan dr. Podlipny.

Boj dunajskih Čehov za češke šole so pričeli ovirati — socijalni demokratje. Pritepo se na češka zborovanja ter tam igrajo hlapce Nemcev.

Na Reki se Madjari vedno bolj šopirijo. Raz mestnega stolpa bode odslej vihrala madjarska zastava in ne več mestna. Ogersko hrvaško pomorsko društvo je dobilo nalog, da odslej mora ploviti pod madjarskimi zastavami. V nekaterih lukah je razburjeni narod madjarsko zastavo odstranil.

Nemškega papeža hočejo dobiti Nemci, ko umre Leon XIII. Razni nemški listi pišejo kakor

bi njihov kandidat kardinal Kopp iz Breslave že sedel na Petrovem prestolu. Svoje želje so Nemci prehitro odkrili, ker Leon XIII. je zopet čil ter je 21. t. m. zopet vsprejemal goste. — V Koppa so se Nemci radi tega zaljubili, ker je izrekel sožalje vsled Bismarckove smrti.

Porotne sodbe v Galiciji je vlada sistirala po nekaterih okrajih. S tem je znatno poostreno izjemno stanje v Galiciji.

Nemški cesar bode pri povratku iz svete dežele obiskal skoro gotovo tudi Atene. Zdi se, da se Nemci res boje balkanske zveze slovenskih držav in iščejo pomoči pri Grški.

50.000 mark je dal v minolem letu „Schulverein“ v Berlinu za avstrijske Nemce. Koliko pruskega denarja pa je prišlo pod roko! Na to nemško požrtvovalnost bi bilo treba opozoriti Ruse. Če smejo Nemci germanizovati z markami, zakaj bi mi ne smeli braniti svoje zemlje z — rublji?! Aber Bauer

Rusija bode gradila železnico od Tripolisa do perzijskega zaliva. Ta železnica bode nevarna angleškemu vplivu.

Tako je prav! Ruski namestnik v Varšavi knez Imeritinski zabranil je sviranje pesmi „Wacht am Rhein“ in „Bismarckove koračnice“.

Holandska kraljica se bode zaročila z nemškim princem Bernhardom Sachsen-Weimar.

Domače novice.

Osebne vesti. Krški škof dr. A. Mahnič je bil te dni v Ljubljani kot knezoškofov gost. — G. Fran Ravnihar je bil na sobotnem izvanrednem občnem zboru „Glasbene Matice“ izvoljen častnim članom vsled velikih zaslug za društvo. — Pravni praktikant pri okr. sodišču v Kamniku g. Ivan Benkovič je imenovan avskultantom. — V Ameriki je umrl slovenski misijonar č. g. Janez Čebul, star 66 let. Rojen je bil v Velesovem na Gorenjskem. Pred svojim odhodom v Ameriko je kapelanoval v Poljanah in v Kranju. — V Ljubljani je umrl znani nemški trgovec Karol Till. — Umrl je v tukajšnjem frančiškanskem samostanu dne 21. t. m. br. Ludovik Hostnik, doma iz Škofje Loke. — V Kamni Gorici je umrl veletržec v Trstu ces. svetnik g. Anton Toman, star 78 let. S pridnostjo se je iz revščine pospel do velikega bogastva. Naklonjen je bil revežem.

Vseslovenski dijaški shod. Vspeh zborovanja osvetljujemo v uvodnem članku. Omenjati nam je še točk nadaljnega vsporeda. Pri banketu je Poljanec Ferlan kadil dr. Tavčarju kot „voditelju naroda“. Pri tej napitnici je obsedel lep del dijaštva. Imej ostalih napitnic je važna napitnica župana Hribarja, ker se odlikuje po svoji netaktnosti. Župan Ljubljane je ostro napadel stranko, ki ima večino v deželi, rabeč fraze, ki jih je po drugih nemških listih povzel

in „Kaj ne, da čuden sem?“ objavljeni v 8. snopiču „Ljubljanskega Zvona“. Kako pristrčno se obe pesni glasita v čitateljivi duši! Te dve pesni, dasi dovršeni, sta pesnika gotovo menj truda stali, nego katera si bodi iz onih 22. v knjigi „Na razstanku.“

Pozna se jima, da tedaj, ko ji je napisal, je pozabil pesnik na novostrujarska načela ter poslušal samo glas svojega srca. Pevajte, gospod Aleksandrov, tudi v bodoče samo po svojem čustvu, in postali bodete, sme se Vam prorokovati, odličen, obče priljubljen pesnik.

Preprost, naraven, brez novostrujarskega našemanja, in zato prikupen in mil je drugi pesnik te knjige: Feodor Sokol. Njegova Vila nam poklanja 11 cvetk, vse duhteče, četudi različnih vonjav. V njegovih pesnih ne dobiš posebne umetnosti, pač pa nežnosti in pristrčnosti, in baš to jih dela posebno ljubke. Sokolove pesni bodo zato gotovo bolj ugajale čitajočemu občinstvu, nego Aleksandrove, dasi stoji Aleksandrova pesniška nadarjenost nad Sokolovo. Sicer pa se v tem lahko motim. Morda je Feodor Sokol mlajši pesnik in zato mu še niso tako razvite duševne sile in pesniška izurjenost, kakor Aleksandrovu. Pesni Feodora Sokola so vsaj mene v vsakem oziru prijetno iznenadile in iz

srca želim mlademu poetu vso srečo pri nadaljnem pesnikovanju.

Jakob Voljč, tako je ime tretjemu poetu, zaostaja glede pesniške gibčnosti in vznosa za svojima tovarišema. Njegove pesni leže še tako rekoč v povojih. Misli so precej dobre, a ne dovolj jasno izražene. N. p. pesen „Vrh planine“ bi bila lepa, ako bi ne bil početak brez prave zveze s koncem. Primera je premalo logično izvedena, polovica čitateljev jo bo komaj uganila. Jednako sta premalo jasni „Izdajavec“ in „Pri oknu“. Najboljša je menda pesen „Oblaček“, ker je nežnejša, in pa „Slikar“, ker je globlja od drugih.

Vse kaže pri tem pesniku početnika, a ker se nikdo mojster ne narodi, je mogoče, da bode Voljč še kdaj z lepimi proizvodi obogatil naše slovstvo.

Preidemo k prozaičnemu delu te knjige. Puc Dominik nam najprej podaja deset sličic pod imenom „Silhuete“. Skoro bi se lože imenoval karikature, ker to so v resnici. Pisatelj popisuje v njih prizore in osebe ne kakoršne v resnici žive in dihaajo, temveč v pretirani, smešni podobi, glej n. p. sliko „Po slovo“. — To pa daje sličicam, ki so sicer spisane v lepem jeziku in v prijetnem slogu, nekaj trivijalnega in prostaškega; globokega, temeljitega in zanimi-

vega ni v njih nič, razven nekaj malega v „Prva nisi“, katera je menda tudi najboljša. Tudi zdravega humorja zastonj iščeš v njih, le v sliki „V Spominsko knjigo“ ga je nekoliko.

Drugi prozaični spis je obširna povest: „Brez vesla“, katero je spisal Ivan Prijatelj. Temu pisatelju se pozna, da je mnogo čital, predno je prijel za pero, čital moderne pisatelje, kateri se ne odlikujejo le z realizmom, ampak tudi z obilo merico cinizma in pesimizma. Navžil se je iz njih istega dvomljivega duha, istih žalostnih prepričanj, da namreč ono dobro in blago, po čemer hrepenimo in težimo, ne obstoja. Tako trpka pisava, izhajajoča iz peresa mladega moža, kateri bi moral biti še poln upov in idealov ter zreti svet kot nekaj privabljiv raj, poln mamljive sladkobe, bridko prijemlje nas, starejše čitatelje, ki preradi grejemo svoje, v borbah življenja in prestanih prevarah okorelo srce v svetu toplih žarkov presrčne mladostne brezskrbnosti.

V tej povesti pa ne dobiš nič sveflega, nič prijaznega, nič prikupljivega, ne v osebah, ne v prizorih. Popisovanje dr. Oblaka in Pavla Kosa, dasi fino in s psihologično spretnostjo izvedeno, nam kar ustavlja žile. Čemu toliko tragičnih, živce pretresajočih popisov, tolika prenakičenost čustev za nekaj čisto navadnega, kakor je dej-

nekaj dni prej „Grazer Tagblatt“ — da sta katoličanstvo in krščanstvo različna pojma in da je katoličanstvo le klic na boj. Netaktnost je bila, vmešavati v govor ljubljanskega vladiko, kakor bi on odobral, da se je na shodu zavrglo krščanstvo. Več kot netaktno, skoraj bi dejali, nesramno je, da si upa župan Hribar (menda v zahvalo, da so ga ravnokar po ogromni večini katoliški župani izvolili predsednikom osnovalnega odbora za župansko zavezo!) izzivati na mirnem banketu s predbacivanjem „o grozno osamljeni strančici“, ker je kot politik dobro vedel, da bode to zbolelo vso katoliško narodno stranko in zelo podrla vspeh županskega shoda. Lepo je govoril dr. Žitnik, ki je obžaloval, da se povsod vlačijo osebnosti na dan ter je v nemal akademike za gospodarsko delo. Dr. Tavčar je pravil, da se mora spoštovati nasprotnika — menda s tem, da se ga spravlja ob kruh. V soboto zvečer je bil komerz na vrtu „Narodnega Doma“, kamor so bili povabljeni tudi slovenski kršč. soc. delavci. Došlo odposlanstvo delavske organizacije je brojilo lepo število mož. Zabava je bila kaj prijetna, dokler se ni dvignil iurist Vodušek s svojo hvalnico na dr. Tavčarja. (Glasni protesti.) Na to je Vodušek začel izzivati goste s „klerikalizmom“ in tako zanesel prepir tudi na komerz, kar je obsojala ogromna večina občinstva. Tehnik Šega je napil delavstvu, ki je na svojih neštevilnih shodih prvo zaneslo idejo za slovensko vseučilišče mej slovenski narod. Odgovarjal mu je voditelj delavstva g. Gostinčar povdarjajoč, da ima naša inteligenca še veliko premalo demokratičnega naziranja. Imenom delavstva je zavrnil zbadljive opazke iurista Voduška, kliče: „V krščanstvu je naš spas!“ na kar so ga nekateri akademiki prav neuljudno ovirali v govoru. Delavstvo ni pustilo motiti svojega govornika, čeprav je dr. Kušar, ki je namestu komerza mej dijaštvom insceniral krok, upil: „Kaj bo govoril tak, ki nič ne ve, ki ni nič izkusil in nič storil!“ (Gosp. Kušar je takrat menda mislil na sebe ali na svojega očeta. Opomba stavčeva.) Ko so delavci poučili Kušarjeve trabante, da v njihovi navzočnosti ne bodo z lepa več zabavljali, odkorakali so korporativno. „Narod“ se laže, da so odkorakati morali. — V nedeljo je dijaštvo v imenu mesta pogostil župan Hribar. Pravnik Dermota je predlagal, naj se pošlje čestitka praškemu županu Podlipnemu k 50. rojstnemu dnevu. Opoludne je bil izlet v Kranj. Izlet na Šmarjetno Goro je izostal zaradi plohe. — Katera ploha bode zopet pogasila plamen, ki je divje buknil v dežel zaradi tega nesrečnega shoda, to — vedi ljubi Bog!

Nova slovenska odvetnika. Odvetnik g. dr. Josip Furlan je otvoril svojo odvetniško

pisarno v Ljubljani, Gosposke ulice št. 17a, v Šoštanju pa je otvoril odvetniško pisarno odvetnik g. dr. Fran Mayer. Oba sta vrla narodnjaka.

Knezoškof dr. Jeglič je dejal, kakor poroča „Slovenec“, deputaciji „Daničarjev“, da je z velikim veseljem pozdravljal vse slovensko dijaštvo, na shod prihajajoče, a da ga je silno bolelo, ko je čul, kako žalostno se je zborovanje završilo. Le odločna krščanska načela morejo rešiti narod pogube.

Dvojna podlaga. Župan Hribar se z nekaterimi dijaki vred boji krščanske in narodne podlage, češ da dveh ni treba. Včeraj pa je neki Slovenec dobil pismo, ki nosi na vrhu grb ljubljanskega mesta. Nad naslovom je tiskano na prvem mestu: „Magistrat der Landes-Hauptstadt Laibach“, na drugem mestu pa „Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.“ Dve podlagi tedaj smeta biti, samo da je prva nemška!

Vseslovenske delavske slavnosti se bode vdeležil tudi knezoškof dr. Anton Jeglič. Kakor čujemo, se je pripravljalnemu odboru z najlaskavejšimi besedami izrekel o pomenu te slavnosti ter je z znano svojo prijaznostjo prevzel blagoslovljenje „Zvezine“ zastave in cerkveni govor.

Kaj je kultura? Večja češka družba je potovala po slovenskih planinah. Ko je zlezla na vrh Jepe nad Dovjim, je hotela prenočiti v znani Bertini koči, v kateri še ni bilo nobenega turista. Proti večeru se pridrvi v kočjo tolpa nemških turistov, ki so, začuvši češke glasove, začeli rjuti, „hajlati“ in izzivati na surov način navzoče Čeha, mej katerimi so bile tudi tri dame, ter so se polastili končno prostorov, da so bili Čehi naposled prisiljeni zapustiti kočjo, pobrati svoje stvari in iti po noči po grdi in nevarni poti skozi Belico v Mojstrano. — Ista češka družba je položila v Kranju na Jenkov in Prešernov grob venca s slovenskimi trakovi. Čez nekaj časa so se nekateri od njih vrnili na pokopališče, in glej — slovenskih trakov ni bilo več pri vencih. Mogoče, da so trakovi tudi na pokopališču izzivali miroljubnega Nemca? Da bi bil storil to Slovenec, to vender ni mogoče misliti. — Ni minul teden, ko je šla ravno ista družba po Pokljuki, da prenoči na bližnji planini. Za njimi je šlo nekaj nemških gospodov lovcev iz Ljubljane, katere je vodil slovenski gozdar. Ker se je češka družba obrnila na napačno stezo, je zaklical gozdar za njimi: na desno! Pa koj se je oglasil jeden od nemških gospodov: nur tajč šprehen! Treba bode še nekaj boja, da bodemo Slovenci gospodarji na svojih tleh.

Vseslovenska delavska slavnost. Do sedaj so naznanila svojo udeležbo sledeča društva: 1.) Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v

Št. Vidu nad Ljubljano; 2.) Katoliško slovensko delavsko podporno društvo na Pivki s sedežem v Št. Petru; 3.) Katoliško izobraževalno društvo v Trziču; 4.) Kmetijska zadruga v Horjulu; 5.) Pekovski pomočniški zbor v Ljubljani; 6.) Slovensko katoliško pevsko društvo „Zvon“ v Ljubljani; 7.) Katoliško delavsko podporno društvo v Vitanju na Štajarskem. 8.) Izobraževalno bralno in pevsko društvo v Kamni Gorici; 9.) Katol. izobraževalno društvo v Sv. Križu pri Litiji. — Uljudno prosimo, naj društva, ki se nameravajo udeležiti te slavnosti, prej ko mogoče naznanijo svojo udeležbo, ker je s tem delo pripravljalnemu odboru jako olajšano in ker bode treba vladi skoro naznaniti društva, ki se vdeležijo slavnostnega spreveda.

Nemška kultura. Čujemo, da so kamniškemu ognjegasnemu društvu nekatera nemška društva na Koroškem poslala srečke raztrgane nazaj Slovenski ognjegasci pa so šli 21. t. m. na svojem shodu v Ljubljani na komando Doberletovo obedovat k — Nemcu Lorbeku v Hafnerjevo pivovarno. Čas bi že bil, da se dobi mož, ki se Doberletovemu vplivu postavi po robu!

Besedo je snedel odbor trg. bolniškega in podpornega društva v Ljubljani. Na zadnjem občnem zboru je potolažil slovenske trgovske pomočnike s tem, da je obljubil dvojezično uradovanje. Kako to „dvojezično“ uradovanje razume, kaže samonemški mrtvaški list Karolu Tillu. Treba bode menda res izvenrednega občnega zbora.

Za slovensko vseučilišče je prosilo vseh šest občin fare sv. Trojice v Halozah. Slava! Vseučilišče zahtevamo v Ljubljani — Štajarci se gibljejo zanj, nekateri kranjske občine pa spe.

Nove orglje so dobili v Zaplani pri Vrhniku. Delo je tvrdke Rieger v Jägerndorfu. Ali nimamo dovolj domačih večjih orglarskih mojstrov? Čemu podpirati tujce, ko domačinom nedostaje dela?

O lepi cesarski slavnosti v Kranju nam je došel dodatno še ta-le dopis: Povodom rojstnega dne Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. pozval je tukajšnji mestni zastop vse meščane, da razsvetlijo v predvečer svoja stanovanja ter razobesijo zastave. Ta hvalevredni poziv našel je odmev v srcu vsacega meščana. Kako je polnila radost naša srca, ko smo videli zvečer vse mesto tako sijajno razsvetljeno, vse v zastavah. Bil je res praznik za nas. Vsakdo je hitel po svojih močeh, da izrazi svojo udanost, in pokazalo se je zopet na sijajen način, kako da ljubimo svojega vladarja. V večjo proslavo tega znamenitega dne zbrali smo se na večer dne 18. t. m. po inicijativi nekaterih tukajšnjih društev na prijaznem Cofišču. Tamkaj je plapolal velik kres, švigale so raznovrstne rakete v višave in žgal se je raznobojen ogenj.

stvo, da je dr. Oblak propal pri volitvah, in da je dijak Pavel Kos od neprijazne usode zasledovan siromak? Koliko jih je njemu enakih, ki se morajo bojevati za vsak grizljaj, a se vender s pogumom ter vztrajnostjo priboré do častne bodočnosti!

Kosova malodušnost in nemožatost vzbuja malodane nevoljo. Krepek biti v nezgodah, ne mahljivo stati sredi valov viharnega življenja, je za cele narode kakor za posameznika največja vseh moških krepostij. Taka krepost vzbuja spoštovanje in sočutje do nesrečnikov.

Koliko nesrečnikov manj bi štela človeška statistika, da ni v spisih toliko strupenega cinizma, ki je prvi in glavni vir malodušnosti in brezbriznosti, da ni črnega pesimizma, ki zadušuje s svojim okužnim dihom vsak pošteni in blagi nagib, ki zatira nade, uzore in k življenju prepotrebne vzlete, ki mori dušni mir, ki končuje vero ter tako naredi, da se človeku začne gnusiti življenje! In ko se življenje pristudi, nastopi obup ali nič manj nevarni indiferentizem svoje vladarstvo. Zdvajajoči ali nebrizljivi človek se pa boji borb, bodisi duševnih ali telesnih. In vender so stokrat častnejše hude, mučne borbe značaja, nego mirno, lenobno, nebrizno življenje in brezposelno čakanje, da pride, kar hoče. Voda, ki neprestano in brzo teče, je čista, zdrava; voda, ki stoji, pa kalna, slaba.

Sicer pa Pavel Kos nima nobene posebne vloge v povesti, sploh je povest revna glede dejanja. Vedno se ponavlja isti predmet, če so tudi pogovori različni. In ko smo dolgo povest prečitali, izvedeli smo iz zadnjega poglavja samo ono, kar smo vedeli že v prvem poglavju, namreč da je dr. Oblak propal pri volitvah. Nobenih zapletk ni in nobene napetosti, niti zanimivosti! Vsa povest družega ni, nego študija občutkov in čutil, in kot taka se je pisatelju tudi posrečila. Dušna razpoloženja in podrobnosti čustev zna opisovati, kakor malokdo. Ravno v revnosti dejanja in v razburjanju čutil se povest odlikuje kot eminentno novostrojarska.

Slog povesti je prijeten in blagodoneč, jezik je čist in lehkoten, le škoda da se v njej prepogosto rabijo tujke, kar je pa zopet lastno novostrojarski pisavi. Ali res ni slovenskega izraza za inpotenten, misteriji, pasantov, fizjognomija, agilen, pavza, ekstaze, in mehansko-anamnestični?

Povest je skoz in skoz dostojno spisana; v njej ni stavka, ki bi žalil tudi najobčutljivejše uho. In to nas je nemalo razveselilo. Kar človeka povišuje nad nizkoto živalsko in ga v družabnem občevarju razlikuje od izpadkov človeštva, je poštenost in dostojnost v mišljenju, kretanju in besedi, torej tudi v pisavi. Tega naj naši mladi pisatelji nikoli ne pozabijo in hodili bodo vselej pravim, častnim potom.

H koncu naj še omenim, da je gospod pisatelj s to povestjo pokazal, da se skriva v njem pripovedni talent ter da bi njegovo spretno pero moglo pisati tudi velike prizore. Skrb pisateljeva bodi, da najde krepke, zanimive snovi, ter da preučuje in izbira različnih značajev, ki naj se vselej vjemajo z značajem in smerjo povesti. Opisovanje značajev je najzanimivejši del pripovednih spisov, a tudi najtežavnejši. Izogiblje naj se pisatelj onih skeptičnih, moderne romane prevladajočih opisov, ki čitateljev duh, posebno duh mladine, tako silno tlačijo in pohujšujejo. Čemu predočevati vedno le temo in slikati največ življenja bedo?

Spis „O ruskem realizmu“ od Ivana Prijatelja je najboljši, najkorenitnejši in menda tudi najkoristnejši cele knjige. Temeljiti, zanimivo izpeljani in spretno spisani sestavek kaže velik vztrajen trud. Prečitati velik del literature enega naroda, je res delo, katerega ne zvrši tako lahko dijak srednjih šol, ki je itak preobremen s šolskimi predmeti. In čitati je moral pisatelj, in sicer ne samo površno, lehkotno, kakor je navada pri mladih, nezrelih čitateljih, temveč moral je to storiti z napetimi močmi in pozornim duhom. Podal nam je mnogo samozavestnih sodb in mnenj, izvirajočih jedino iz tehtnega premišljevanja in iz globokega prepričanja resnega premotrivalca.

Priprosto ljudstvo, katerega je bila veliko tamkaj zbranega, je dalo svojim čuvstvom duška v narodnih pesmih. Vdeležila se je pa tega izleta tudi velika množica kranjske inteligence, katera se z znano prizanesljivostjo vedno rada vdeležuje zabav naroda. Posebno nas je pa vzradostilo, ko smo zazrli mej seboj mestni zastop, na čelu g. župana, kateri se je zbral na Cofišču in corpore. Iz njegove sredine so se čule navdušene besede, katere niso padle na nerodovitna tla. Kot geslo nam bodo služile, po katerem se bomo vedno zvesto držali, — vsaj take besede so nam svete. Ostali smo skupno pozno v noč. Nepopisno veselje nas je navdajalo, ko smo imeli priliko bivati v sredini tako odličnih, za napredek mesta zavzetih mož. Poslušali smo blagodejne besede, v katerih se je zrcalila ljubezen do domovine in za složno delovanje. Čas nam je bil prekratek. Počasi smo odrinili proti Kranju v svesti si, da smo doživeli nenavaden večer. Premišljevali smo pa nazaj gredé, da ni vse zlato, kar se sveti.

Tatvina v kranjskem deželnem muzeju. Nemški listi poročajo, da je iz našega deželnega muzeja izginilo nekaj dragocenih starih novcev. Po Ljubljani se govori, da ima stvar v rokah sodišče.

Duhovnih vaj se je te dni v tukajšnjem Alojzijevišču vdeleževalo 105 gg. duhovnikov z g. knezoškofom. Vodil jih je č. o. Maks Limbourg, profesor dogmatike v Sarajevu, ki je izvršten govornik. Včeraj je dvakrat govoril premil. g. knezoškof dr. Jeglič.

Topničarski polk št. 7 pride v Ljubljano 8. septembra. Nastanjen bode v novi topničarski vojašnici.

Šentpeterska fara v Ljubljani bode meseca septembra praznovala lepo slavnost. Slovesno se bode tedaj blagoslovil novi veliki altar.

Drobne novice. V Trstu je bilo na cesarjev rojstni dan po ulicah videti tudi dosti slovenskih zastav. — Na Jesenicah so minole dni brezvestni ljudje z žganjem opojili 4letnega otroka, da je umrl. — Na Slatini bodo Nemci ustanovili šulferajnsko šolo.

V Komendi pri Kamniku se bode v proslavo petdesetletnice vladanja cesarjevega jutri slovesno blagoslovil novi „Dom“ prostovoljnega gasilnega društva v Komendi. Vspored: Ob 2. uri popoldne sprejem društev in gostov. Ob 3. uri blagoslovljenje. Nato pri Andreju Mejáču v Komendi: ljudska veselica s sodelovanjem slavne Mengiške godbe in šaljiva loterija s petjem.

Ogenj je 21. t. m. v Gabrčah na Notranjskem uničil 12 gospodarskih poslopij.

„Die Wacht am Rhein“ — v gornjegrajski grajščini se je popevala nekaj dnij pozneje, ko

Popolnoma se vjemam z nasveti in navodili g. pisatelja, samo tam gre moje mnenje z njegovim nekoliko navskriž, kjer govori, kakšna bi morala biti slovenska književnost.

Naša književnost je že opevala in opisovala kmeta in narod v vseh nuancah skoro do preobilnosti. Napredek slovenskega naroda ni več odvisen, kot nekdanj, od samega kmeta, temveč še bolj od srednjega, tako zvanega meščanskega stanu, torej od inteligence. In da tej inteligenci načrtamo pravi pot k dušnemu in gmotnemu napredku, da tudi mlademu gospodskemu naraščanju pooblašujemo srce in duha, da se ta, kakor vrlo naše ljudstvo, razvije v kreposten, izobražen narod, podvzeten na umu, čil in prikupen v mišljenju in dejanju, bodi skrb naših pisateljev. Meščanskemu stanu primerne snovi naj se tedaj pridno obdelujejo v spisih, da se doseže označeni namen. Treba pa je z „zdravim realizmom“ strinjati idealizem, da sežejo spisi v dušo narodu. Narodni značaj ne bo pri tem celo nič trpel, kajti domoljubni duh, pisateljev prodiral bode nehote tudi v umotvore.

H koncu knjigo „Na razstanku“ toplo priporočam čitajočemu občinstvu. Meni je dala veliko misliti, ne dvomim, da bode dala tudi drugim. Kjer je misel, tam se razvija tudi razum, tam zdrava sodba, tam krepkejša delovanje in vsestranski napredek. **Pavlina Pajkova.**

je obiskal svoj grad prevz. knezoškof dr. Jeglič. Tako postopa nemški gornjegrajski oskrbnik „Slovenski Gospodar“ toliko predrznost ogorčen, zavrača. Oskrbnik tudi noče izobesti nikdar slovenskih zastav. Ljudstvo ga je že do grla sito.

Štajarska odvetniška zbornica bode jutri imela izredni občni zbor, na katerem se bode izrekla proti zahtevi slovenskih odvetnikov in notarjev, naj se ustanovi za celjsko in mariborsko okrožje posebna odvetniška zbornica.

S Primorskega se nam piše, da ideja, naj občine prispevajo k cesarjevemu spomeniku v Ljubljani, ne vzbuja posebnega navdušenja. Naj se dotični denar ob jubileju da rajši v fond za slovensko vseučilišče!

„Südmarka“ bode 3. in 4. septembra zborovale v Celovcu.

Cvet celjske inteligence. O priliki lepe pevske slavnosti v Celju dne 14. in 15. t. m. odlikovali so se pred vsem celjski nemški akademiki. Že dopoldne videl si tam, kjer je celjsko barabstvo najbolj razgrajalo in nesramno postopalo proti nam, da so vodje teh dvomljivih elementov — akademiki. Največ dela so pa ti gospodje imeli po noči. Ker je bil na večer 14. t. m. prostor pred „Narodnim Domom“ pod vojaškim varstvom in se torej tam ni dalo kaj posebnega prirediti, pričakovali so viteški gospodje posamezne vdeležence slavnosti pred stanovanji, da bi jih tam primerno pozdravili. Tako je na primer čakala cela tolpa s palicami in kamni dobro oborožena pred hišo, v kateri stanuje gosp. dr. Fran Mayer, na čelu jim „večni akademik“ Karol Balogh in mlečni abiturijent Altziebler. Pred kavarno „Hausbaum“, zbirališčem celjskih nacionalcev, pozdravili so akademično izobraženi gospodje mimo vozeče se Slovence s kamni. A vkljub temu si upa nemški listič pisariti o izzivanju in izgredih od naše strani!

Darovi. G. Ivan Novak, trgovec in poštar na Dolih pri Litiji, je poslal našemu uredništvu 2 gld. za „Našo stražo“ in 2 gld. za „Družbo sv. Cirila in Metoda“, ker se ni mogel osebno udeležiti županskega shoda. Čast in hvala mu!

Društva.

Zastava „Slov. krščansko-socijalne delavske zveze“, ki se bo blagoslovila o priliki vseslovenske delavske slavnosti, se pridno dogotavlja. Ker bodo stroški zanjo primeroma veliki, a jih ubogi delavci sami ne zmorejo, zato znova prosimo vse premožnejše prijatelje krščansko socijalne organizacije dobrotnih prispevkov. Zlasti opozarjamo na to, da se bode tudi ob blagoslovljenju te zastave vršilo običajno zabijanje žebeljev. Kdor bi hotel zastavi pokloniti žebelj s svojim imenom, naj blagovoli to naznani vredništvu „Glasnika“. Tudi vsi drugi prispevki za zastavo naj se pošiljajo vredništvu „Glasnika“.

„Glasbena Matica“ v Novem Mestu. Na dopisa iz Novega Mesta v št. 41 in 45. t. l. cenjenega Vašega lista blagovolite v prihodnjo številko sprejeti naslednje pojasnilo: Ostajamo pri trditvi, da nobeden Slovenec ne izdeluje klavirjev, ki bi bili sposobni i za šolski pouk i za koncertne svrhe. Nobeden tukajšnjih klavirjev tvrdke M. Ropas bi se ne mogel uspešno rabiti v koncertni dvorani, oni v čitalnici celjski, ki pa velja 650 gld., je po mnenju K. Hoffmeistera — menda pač veščaka — prav dober v mehaniki, a v glasu ne popolno zadosten v koncertne svrhe. Naš od tvrdke J. Czapka i sin na Dunaju kupljeni klavir ni samo dober, temuč prav dober, ter nam zadostuje v obe rečeni svrhi popolno. Ako je gosp. dopisnik družega mnenja, naj prijavi svoje strokovnjake, da jih vsaj spoznamo. Verujemo i želimo, da gosp. M. Ropas napreduje v izdelovanju i sestavljanju klavirjev, ter želimo, da mu bode kmalu možno v dobroti i ceni meriti se z velikimi dunajskimi tovarnarji, ki so v bližji zvezi z izdelovalci posameznih klavirskih sestavin, kakor je on, in ki imajo na razpolago obilico teoretično in praktično izurjenih delavcev. Na tej stopinji g. M. Ropas doslej pač še ni bil, akopram so njegovi klavirji gotovo solidni, boljši kakor nekaterih

dunajskih tvrdk in za manje prostore hvale vredni. Za večje prostore g. M. Ropas klavirjev sedaj ne izdeluje, sploh neče izdelovati nad 2 m dolgih, ter g. dopisovalec nam popolno neopravičeno podtika preziranje narodne obrti in umetnosti zato, ker smo klavir v to svrhu nabavili drugje. Ta klavir, ki je v ceniku nastavljen na 680 gld. ter bi ga noben zasebnik ne dobil pod 600 gld., se je le društvu prepustil mnogo cenejše; ničesar nismo torej zavrgli, temuč le društvu prihranili prav znaten znesek! O vseh teh trditvah bomo svoj čas priobčili mnenje priznanih veščakov ter je tudi g. dopisniku slobodno pripeljati pravih zvedencev, ki ne bodejo instrumenta samo pregledali, temuč ga tudi poskusili. Sicer pa naj nadalje tovarnar Czapka sam zastopa svoje pravice nasproti trditvam gosp. dopisnika! — V Novem Mestu 17. avgusta 1898 — Za šolsko upravništvo „Glasbene Matice“. — S pl. Sladovič. — Dr. Volčič.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah priredi kot slavnostno obletnico v spomin odprtja „Narodnega doma“ v Barkovljah veliko vrtno veselico v nedeljo dne 28. avgusta 1898. Na okrašenem vrtu „Narodnega doma“. Na slavnostni veselici bodo sodelovali: Novo pomnoženi moški in mešani zbor pevskega društva „Adrija“ pod vodstvom g. H. Ražema. Oddelek veteranske godbe pod vodstvom g. F. Majcena in društveni diletantje. Začetek točno ob 5. in pol popoldne.

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so od 5. do 25. avgusta 1898 poslali: Iz nabiralnika „Hotel Avstrija“ v Šoštanj po g. Rajštru 2 gld. 10 kr. — G. And. Vrtovec v Tolminu od ondotne moške podružnice 20 gld. — G. Rud. Kunstelj, gostilničar v Škocijanu, iz nabiralnika 2 gld. 28 kr. — Podružnica na Premu po č. g. župniku Križaju 5 gld. — G. Silv. Šentjurec znesek 1 gld. 80 kr., nabran na veselici v gostilni gospe Senekovičeve na Hajdinu pri Ptaju. — Podružnica za Mokronog in okolico po g. blagajniku J. Rohrmannu 65 gld. — Podružnica v Škofji Loki 35 gld. — Podružnica za brdski okraj po g. Iv. Mlakarju v Lukovici 73 gld. 10 kr., mej to svoto je 10 gld., katere sta darovala gg. drž. poslanca Povše in Pogačnik. — Slavno uredništvo „Domovine“ v Celju zbirko 31 gld. — G. Jebačin, trgovec v Ljubljani, od 1 vagona prodane kave 100 gld. — Slavno „Slovensko učiteljsko društvo“ v Ljubljani 50 gld. in za 25 gld. mladinskih knjižic v namen, da postane pokrovitelj. — G. veletržec Iv. Perdan v Ljubljani od vžigalic 200 gld. — Novoustanovljena podružnica v Gorjah po blagajnici gospici Reziki Strle, učiteljici v Gorjah, 49 gld. 75 kr. — Slavno uredništvo „Slov. Naroda“ v Ljubljani zbirko 283 gld. 29 kr. — Podružnica v Podgradu v Istri 17 gld. — Po g. tajniku Ant. Goslarju v Ptaju so poslali člani ondotne „Čitalnice“ 8 gld. — Slovenski visokošolci v Gradcu 3 gld. — Po č. g. Iv. N. Murovcu, župniku in dekanu v Cerknem na Goriškem, 30 gld., in sicer je 20 gld. volilo pok. župnika Franč. Sitarja, 10 gld. pa darilo ondotne „Hranilnice in posojilnice“. — Č. g. Valentin Bernik, župnik na Holmcu, 3 gld. mesto venca na grob „Mihe Gorenjskega“. — G. Franč. Konšek, gostilničar na Trojanah, iz nabiralnika 7 gld. 2 kr. — G. Fr. Fajdiga v Sodražici 30 gld. 50 kr. — Moška podružnica v Ribnici 100 gld. — Novoustanovljena ženska podružnica v Ribnici 100 gld. — Gospa prvomestnica Franja dr. Tavčarjeva v Ljubljani zbirko 127 gld. 39 kr. — G. Davorin Lavrač 1 gld., g. J. Kocmur 1 gld. in vesela družba v Ljubljani 45 kr. — G. Ivan Novak, trgovec in poštar na Dolih pri Litiji, 2 gld. — Gospici Marica Boletova in Marica Kraljičeva nabrali na cesarski slavnosti v Boljuni 6 gld. — Slavna „Posojilnica v Marenbergu“ 20 gld. — Ženska podružnica v Cerknici po gld. Mariji Werli 15 gld. 5 kr. — Po č. g. novomašniku Jos. Poplatniku v Veliki Nedelji 142 gld. 50 kr. kot dar č. gg. mariborskih bogoslovcev, mej katerimi so se posebno požrtvovalne pokazali č. gg. prvoletniki. — Rajhenburški Harambaša po Harambašici nabranih 10 gld. na družbinega finančnega ministra telegram, katerega je poslal omizju, zbranemu povodom nove maše č. g. Ivana Ivanca. — Po g.

nadučitelju Val. Burniku v Metliki od podružnice 26 glđ. 72 kr. — Neutrudljivo delavnim nabilalcem hvala in blagim darovalcem slava!

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

„Straža“, politično gospodarsko društvo se je ustanovilo v Zrečah pri Konjicah.

Kranjska gasilna društva so imela preteklo nedeljo shod povodom 10letnega obstanka svoje „Zveze“. Na slavnostnem zborovanju so izvolila odposlanstvo, ki izroči potom dež. predsedstva cesarju izraz udanosti. Na Kranjskem je sedaj 98 gasilnih društev, 84 jih je pri „Zvezi.“

Najnovejše vesti.

Za dr. Gregoričem — Koblar!
Včeraj je dobil g. Koblar od kranjskega deželnega odbora strog ukor, ker je bil sotrudnik pri „Slov. Listu“, in ukaz, da mora izstopiti iz konzorcija „Slovenskega Lista“ ter opustiti vsako sodelovanje pri našem listu. Dr. Gregorič in Koblar se umakneta sili. Če se bode dr. Tavčarju posrečilo, uničiti na ta način naš list, danes še ne vemo. — Živela svobodna duša!

Quod licet Jovi...!

Kadarkoli je izšel od kranjskega deželnega odbora kak akt proti somišljenikom „Slov. Lista“, spremljal ga je še isti dan članek v „Narodu“, ki je že naprej pometel in pot pripravil. Tako se je zgodilo tudi včeraj. Sinočnji „Narod“ je prinesel članek, v katerem dolži „Slov. List“ hudodelstva osebnosti. — Hinavec! Odkar je izdal sam parolo: „Slov. List“ treba uničiti! napadal je naše osebe (Koblarja šest dnij v tednu zapored!) in dajal znane psovke. Še nikdar, odkar „Slov. List“ izhaja, mu ni „Narod“ očital niti jedne stvarne napake, ker mu je ni mogel, drgnil se je le ob osehah, katere je „izvohal“, da stoje za listom. Zakaj smo pa mi podajali dr. Tavčarja? Zato ker je bil sklenil za naš narod pogubno zvezo z Nemci, da, zato smo butali vanj toliko časa, da je moral kapitulirati. In če smo ga potipali včasih kot „voditelja“ stranke in šefredakterja za njegovo „svobodno dušo“, če smo omenili n. pr. slavno „domino“, povedali smo le stvari, ki so v zvezi s politikom, družega nič, niti tega nismo rekli, da bi bil dr. Tavčar slab advokat, ali da drugim kruh spodjeda, kar je pisal „Narod“ o naših možeh.

Živa duša bi ne bila vedela, da sta imela dr. Gregorič in Koblar pri „Slov. Listu“ sploh kaj opraviti, ako bi ne bil „izvohal“ „Narod“, ki je pričel osebno polemiko („Kaj hoče dr. Gregorič?“ itd. —!) in bil po osehah, da je prišel njegov šef do svojega namena. No, in sedaj piše regimentno v imenu dež. odbora: „Moramo narediti temu počenjanju nekaterih duhovnikov konec.“ „Listom, katerim sodnim potom ni priti do kože (dr. Tavčar je bil namreč v tožbi proti „Slov. Listu“ propadel in moral plačati tožne stroške!) in ako delajo to dosledno, da bi političnim nasprotnikom in njih svojcem ukradli osebno čast, takim listom se morajo upreti ne samo vsi tisti, kateri spoznavajo nevarnost tacega pohujšanja, ampak vsi.“ Naposled dene „Narod“ na grmado vse, „najvišje dostojanstvenike“ in „zadnje pometake, ki duševno ali materijalno take liste podpirajo“ in — duša je svobodna, ker je inkvizicije konec.

Triglavsko koča. Do vštetelega 19. t. m. je bilo v Triglavski koči 126 obiskovalcev, kateri so se v knjigo vpisali, razun teh je bilo dné 15. avg. še kahih 60 domačinov iz Mojstrane in Dovjega, kateri so prišli k maši in ki se v knjigo niso vpisali. Dne 23. t. m. zjutraj brali sta se dve sv. maši, prva ob 3., druga 1/2 4. uri, pri katerih je bilo 14 navzočih. Isto jutro se je zbralo na vrhu Triglava 24 hribolazcev. Vreme je bilo sicer krasno, a razgleda ni bilo, ker je megla stala, do one visočine, kjer še gozdi stoje. Oskrbnik Triglavsko koče je sedaj Zima po domače „Rajmund“ in je koča zopet v najlepšem redu.

Shodi. Koroški Slovenci zborujejo jutri popoldne v Železni Kaplji. Na dnevnem redu so razni poljudni govori, mej njimi poročilo držav-

nega poslanca č. g. Lamberta Einspielerja. — V Rajhenburgu bode jutri poročal državni poslanec č. g. J. Žičkar. — Shod krščanskih socialcev je bil preteklo nedeljo v Nabrežini. — Slovensko obrtno društvo iz Celja ima jutri shod pri sv. Križu nad Mariborom. — Slovensko katol. politično društvo za celjsko okolico priredi jutri zborovanje pri J. Štiglicu.

Slovenskim planincem je uglasbil lepó pesem gosp. prof. Anton Foerster po besedah Resmanovih.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo bode, kakor smo že poročali, dne 4. septembra blagoslovilo krasno, novo zastavo. Društvo priredi tem povodom lepo slavnost, katere vsopred nam je pa za današnjo številko došel prepozno.

Odločitev se bliža glede nagodba z Ogersko. Včeraj so bile ministerske konference na Dunaju in v Budimpešti. Grof Thun je bil pri cesarju v Schönbrunnu jedno uro. Danes pridejo tja ogerski ministri. Podlaga nagodbi bi bili Bardenijevi predlogi, dr. Kaizl le zahteva zvišanje ogerske kvote. Banka in užitninski davek delata težave, vender je baje načelno zjedinjenje mej ministri gotovo. Skliče se v kratkem avstrijski državni zbor.

Iz Santiaga se vrača general Linares z 2000 vojaki v Španijo. Admiral Cervera dobi denarja za španjske vjetnike.

Hrvatsko učiteljstvo je 18. t. m. slovesno položilo temeljni kamen svojemu „Učiteljskemu konviktu“, ki bode stal v Tvornički ulici v Zagrebu.

Velika vročina je vladala te dni na Francoskem. Termometer je v senci imel 41 stopinj. Mnogo oseb je vsled vročine umrlo.

Shod češkega uradništva bode v Pragi dne 2. septembra.

Bismarckova zapuščina znaša 30 milijonov mark.

Dr. Angerer, nadškof, je umrl na Dunaju dne 22. avgusta.

Kuga razsaja zopet v Bombaju. Pretekli teden je umrlo vsled tega 162 oseb. Tudi v južni Indiji se pojavlja kuga.

V Braziliji so dobili nov velikanski rudnik zlata.

„Narodna tiskarna A. Gabršček“ v Pulju.

Slovenci nismo kdo vé kakó podjeten narod na polju trgovine in obrta v večjem obsegu. Tlačanstvo v vsem in povsod, kjer je kaj več dohodka in blagostanja, nam je tako prešlo v meso in kri, da se nam je kar naravno dozdevalo, da vse, kar je boljega, vsak boljši kos kruha na naših tleh morajo požreti tujci. Da se Slovenci polagoma osvobodimo takega suženjstva, je resnica, ali veliko prepočasi se to godi.

Posebno pa mora veseliti vsakega rodoljubnega Slovenca, da se porajajo mej nami tudi taka obrtna podjetja, ki so prevelikega pomena ne le za ekonomsko osvobojo, marveč tudi za kulturni napredek slovenskega naroda. In med takimi podjetji zavzemajo gotovo prvo vrsto — tiskarne v razumnih narodnih rokah.

S pravo naslādo pa navdajajo vsako rodoljubno srcé novice, ko slišimo, da se ponosno porajajo dobro organizovane tiskarne ob Slovenije periferijah, v mestih, katere smatrajo tujci za svojo posest, in da te tiskarne imponujejo vsled svoje tekmovalne sile tudi tujcem samim. Tako smo videli pred malo leti ustanovitev dobro znane Hribarjeve tiskarne v Celju; na Primorskem pa, kjer še pred 6. leti ni bilo ni jedne prave narodne tiskarne' izborno delujejo zdaj kar tri, in to v Gorici Slovincem dobro znana „Goriška tiskarna“, v Trstu tiskarna „Edinosti“, — in evo od 1. t. m. tudi doli v Pulju „Narodna tiskarna“, katero je ustanovil posestnik „Goriške tiskarne“ gospod A. Gabršček.

„Goriška tiskarna“ si je pridobila v petih letih svojega obstanka za narod slovenski velikih zaslug, kajti poleg navadnih del, katera

lično izdeluje goriškim Slovincem, je izdala tudi celo vrsto prekornih knjig. Lahko rečemo, da imenik knjig te tiskarne je zdaj eden največjih; koliko pa še naraste, recimo, v 10. letih, ako bo slovensko občinstvo izvrševalo svojo dolžnost!

Delovanje te „Goriške tiskarne“ bodi nam porok, da bo tudi istega gospodarja „Narodna tiskarna“ v Pulju na vse strani izborno delovala v korist bornega naroda v tužni Istri. Kakor smo dognali, je imel g. Gabršček velikanskih težav, da je dobil prostora za svojo tiskarno. Dobil jih je konečno v lepi hiši na Sišanski cesti z licem na tri ulice, ali celo veliko pritličje je moral na svoje troške prirediti, kar ga je stalo uprav velikih žrtev.

Ta tiskarna ima za seboj kaj zanimivo zgodovino. Lah Seraschin jo je vstanovil l. 1869. Ker je bila v Pulju edina tiskarna veliko let, a je v Pulju vsled mornarice in arsenala silno veliko tiskarskega dela, je Seraschin zelo obogatel, da je končno tiskarno kar prodal zloglasnemu Carlu Martinoliću, uredniku še bolj zloglasnega lahonskega „Giovine Pensiero“, ki je strahovito teptal vse, kar je nam milega in dragega. Usoda je hotela, da so lani v decembru Martinolića zaprli in še zdaj sedi v preiskovalnem zaporu in čaka plačila za svoja dela., tiskarna pa je šla na dražbo. Gosp. Gabršček jo je pod roko kupil, da nikdo zanj ni vedel. Ko so Lahoni izvedeli, komu je prišla v last ta tiskarna, so naredili kar dolge nosove. Kesanje je došlo prepozno!

Ker je bila tiskarna stara, jo je g. Gabršček povsem prenovil in založil z najmodernejšim blagom, da more tekmoovati z vsako laško tiskarno v Istri. Mi se veselimo tega napredka naše stvari v tužni Istri in želimo podjetnemu tiskarju obilo sreče tudi na tem novem polju njegove delavnosti.

Poslano.*)

Gg. Nemškutarjem v Železnikih.

Gotovo bi bilo smešno, ko bi jaz odgovarjal na napade, zavijanja in laži, katere je izbljuvalo v zmešanem uvodnem članku žalostno obskurno glasilce smešnih kranjskih Nemčurjev „Deutsche Stimmen“ na prireditelje one britke aferice, katera se jim je pripetila v Železnikih na njih provokatoričnem izletu, zlasti pa na napade na „panslavistično“ mojo osebo!

Toliko pa moram izjaviti, da ni vse prebi-valstvo v Ž. tako nemškutarsko navdahnjeno, da ne bi odobraval omenjene demonstracije, ter da se bo v slučaju potrebe — vkljubo nemškutarski ljubezni naše gospode, katero bi lahko seštel na prstih jedne roke in bi morebiti še jeden prst ostal — zgodilo zopet vsaj nekaj podobnega — in to po celi selški dolini.

Ostalim budalostim in lažem lista „D. Stimmen“ pa naj Nemškutarji v Ž. in drugod le verjamejo; ne brigam se niti za prve niti za druge!

V Železnikih, 11. vel. srpana 1898.

Anton Dermota,

pravnik na čeških visokih solah v Pragi.

*) Za to »Poslano« je vredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Ostavlja joč Ljubljano, štejem si v prijetno in častno nalogo, da se poslovim tem potom od vseh prijateljev in znancev od katerih se mi vsled pomankanja časa ni bilo mogoče posloviti ustno. 78 (1--1)

Zlasti pa pozdravljam najsrčneje vse brate „Sokole“ in „Planince“

Na mnogaja leta!

Bogumil Kajzelj.

Kovaške učence

sprejme takoj (76) 2--2

Peter Keršič,

kovaški mojster v Spodnji Šiški.

Odvetnik Dr. JOSIP FURLAN

otvoril je svojo
odvetniško pisarno
v LJUBLJANI, Gosposke ulice št. 17A.

77 (2 2)

Ivan Kregar,

izdelovatelj cerkvenega orodja in posode,
v Ljubljani, Poljanska cesta št. 8, poleg
Alojzijevišča,

priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in podpirateljem domače
umetnosti v najnatančnejše izdelovanje

*monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakljev,
svečnikov, lestencev,
križev* *ua.* 20 (12)

iz najboljših kovine po poljubnem slogu
in po nizki ceni.

VIZITNICE

priporoča
J. Blasnikova tiskarna.

ERNST SPEIL,

mehanic,
Ljubljana, Turjaški trg št. 1.
(„Katoliški Dom.“)

Zaloga šivalnih strojev in bicikljev po najnižjih cenah
iz različnih tovarn.

Najnovejši izumi.

Vsa v to stroko spadajoča dela se točno in solidno in po naj-
nižjih cenah izvršujejo.

Za mnogobrojna naročila se udano priporoča

Ernst Speil,
mehanic.

28 (24-16)

P. n.

Dovoljujem si uljudno naznaniti, da sem me-
seca avgusta t. l. odprl svojo

odvetniško pisarno v Šoštanjju.

Z velespoštovanjem

79 (3-1)

dr. Fran Mayer.

Prva največja kranjska tvrdka.

Fran Primožič,

jermenar in sedlar

Sv. Petra cesta št. 34
Ljubljana,

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v
vsakoršno

izdelovanje jermenarskih in sedlarskih proizvodov,
katera okusno, trpežno in ceno izvršuje.

Ravno tam je velika zaloga različnih konjskih
oprem za vožnjo in ježo itd. — Izdelovanje jermen
za stroje mline in zvonove. 74 (10-6)

Poprave se dobro in po ceni izvršujejo.

Zunanja naročila se vestno in točno izpolnjujejo.

Pozor kolesarjem - novincem:

za vozno vežbanje s kolesom je velikanska dvorana na razpolago.

Prodaja biciklov.

Največja zaloga koles z
vsemi novostmi. Po
znano najboljša in pre-
skušana kolesa proti
garanciji po najnižjih
cenah. Mehanična
delavnica za vsa
popravila nahaja se
v lastni hiši na
Poljanski cesti
št. 31, isto tam
lep prostor na
prostem za vež-
banje na kolesu.

Püch, Styria

najboljša

Columbia
Helical-
Premier

Svetovnoznan
angleška kolesa
iz orožne tovarne B. S. A.

Velika zaloga
vsakovrstnih
šivalnih strojev
po najnižjih cenah.

Ceniki

šivalnih strojev ter
koles se pošiljajo po
pošti zastoj in franko.

Priporočam se p. n. občinstvu najuljudneje in vabim k obilnemu obisku.

Fran Čuden, urar v Ljubljani

Kave ni treba doma žgati!

Pred kratkim ustanovljena

„Delniška družba za žganje kave na Reki“

preskrbela je svoje podjetje za žganje kave s posebnim paten-
tovanim izvajanjem, katero opravičeno uživa „svetovno slavo“,
kar je iz dveh nastopno navedenih vzrokov razvidno:

Prvič:	drugič:
ostanejo kavi	pridobi kava,
vsi	po tem načinu
neprecenljivi	žgana, v
sestavni deli	velikanski meri
neskrčeni in	na okusu,

katera svojstva jej tudi ostanejo, ako dalje časa leži.

Več izjav najslovitejših kemikov potrjuje zgoraj nave-
dene trditve, o katerih istinitosti se lahko vsaka hišna gospo-
dinja sama prepriča, ako jo kupi za poskušnjo.

Priporočamo troje finih, izbranih in priljubljenih vrst:

Portoriko kilo gld.	2·20,	
Java	1·80,	75 (12-5)
San Paolo	1·60.	

Jeglič & Leskovic

Jurčičev (Prešernov) trg št. 1.

Važno za vsako hišno gospodinjo!